Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

**Lausunto**

5.11.2026

VN/12/2026
VN/12/2026-TEM-117

**Talousvaliokunnalle**

**Viite: Asiantuntijapyyntö valiokunnan kokoukseen 6.11.2026**

**Asia: U 65/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Suomen liittymisestä teollisen biotekniikan ja synteettisen biologian eurooppalaiseen tutkimusinfrastruktuurikonsortioon (IBISBA-ERIC-konsortioon liittyminen)**

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ajantasaiset ja kilpailukykyiset tutkimusinfrastruktuurit luovat pohjaa vaikuttavalle tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnalle. Eurooppalainen ja kansainvälinen tutkimusinfrastruktuuriyhteistyö tarjoaa suomalaiselle tutkimusyhteisölle pääsyn korkeatasoisiin ja jatkuvasti kehittyviin tutkimusympäristöihin. Ilman kansainvälistä yhteistyötä Suomi ei pystyisi yksin rakentamaan ja ylläpitämään vastaavan laajuista ja tasoista tutkimusinfrastruktuurikokonaisuutta. Laadukkaat tutkimusinfrastruktuuripalvelut vahvistavat suomalaisen TKI-järjestelmän vaikuttavuutta sekä lisäävät sen kansainvälistä vetovoimaa.

ERIC (European Research Infrastructure Consortium) on EU:n erityinen oikeudellinen muoto eurooppalaisten tutkimusinfrastruktuurien perustamiseen ja ylläpitämiseen. Sen tarkoituksena on helpottaa tutkimusinfrastruktuurien kansainvälistä yhteistyötä ja tarjota yhtenäinen oikeudellinen kehys. ERIC voi perustua joko uuteen tai jo olemassa olevaan tutkimusinfrastruktuuriin. ERIC-status mahdollistaa tutkimusinfrastruktuurien perustamisen, rahoittamisen ja käytön useiden maiden kesken sekä tarjoaa kaikissa EU-maissa tunnustetun oikeushenkilöaseman, joustavan hallintomallin ja verotuksellisia etuja. Sen keskeinen hyöty on myös tutkimusinfrastruktuurien toiminnan ennakoitavuuden ja pitkäjänteisyyden varmistaminen.

IBISBA-ERIC olisi eurooppalainen tutkimusinfrastruktuurikonsortio teollisen biotekniikan ja synteettisen biologian tutkimukselle. Sen tarkoitus olisi koordinoida teolliseen biotekniikkaan ja synteettiseen biologiaan keskittyvää Euroopan laajuista hajautettua tutkimusinfrastruktuuria. Se tukisi bioteknologia-alan kehittymistä Euroopassa tarjoamalla tutkijoille ja teollisuudelle mahdollisuuden hyödyntää yhteiseurooppalaisia palveluita ja osaamista. Bioteknologia nähdään EU:ssa yhtenä tulevaisuuden avainteknologioista, jolla voidaan samanaikaisesti vahvistaa kilpailukykyä sekä strategista autonomiaa. Tavoitteena on kasvattaa Euroopan bioteknologian tutkimus-, innovaatio- ja tuotantokapasiteettia sekä nopeuttaa innovaatioiden kaupallistamista ja markkinoille pääsyä.

Suomen liittyminen IBISBA-ERIC:iin mahdollistaisi suomalaisille tutkimusorganisaatioille ja yrityksille verkottumisen osaksi johtavia eurooppalaisia verkostoja teollisen biotekniikan ja synteettisen biologian aloilla. Jäsenyys antaisi Suomelle mahdollisuuden osallistua perustettavan IBISBA-ERIC:n toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja päätöksentekoon.

Suomen liittyminen IBISBA-ERIC:iin tukisi valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen monivuotisen suunnitelman tavoitteiden toteutumista. Suunnitelman päälinjauksissa korostetaan muun muassa kansainvälisesti korkeatasoisten ja yhteiskäyttöisten tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien merkitystä, EU:n ja kansainvälisen T&K-yhteistyön vahvistamista sekä strategisiin vahvuusalueisiin panostamista. Osallistuminen tukee myös tutkimus- ja innovaationeuvoston strategisten valintojen toimeenpanoa, erityisesti mahdollistavien teknologioiden sekä ilmasto ja ympäristö -teemoissa.

IBISBA-ERIC:n perussäännön mukainen Suomea edustava taho olisi työ- ja elinkeinoministeriö, joka nimeäisi edustajat IBISBA-ERIC:n yleiskokoukseen. Työ- ja elinkeinoministeriö nimeäisi myös kansallisen yhteystahon. Kansalliseksi yhteystahoksi olisi tarkoitus nimetä Teknologian tutkimuskeskus VTT


| Postiosoite<br>Postadress<br>Postal Address | Käyntiosoite<br>Besöksadress<br>Office | Puhelin<br>Telefon<br>Telephone | Faksi<br>Fax<br>Fax | s-posti, internet<br>e-post, internet<br>e-mail, internet |
|---|---|---|---|---|
| Työ- ja elinkeinoministeriö | | | | |
| PL 32<br>00023 Valtioneuvosto | Aleksanterinkatu 4<br>Helsinki | 0295 16001<br>+358 295 16001 | | kirjaamo.tem@gov.fi<br>www.tem.fi |

Oy. VTT koordinoi Suomen synteettisen biologian ja biotuotannon Biovalimon (FIN-BioFoundry) toimintaa yhdessä Aalto-yliopiston, Turun yliopiston ja Tampereen yliopiston kanssa.

Suomen jäsenyys IBISBA-ERIC:ssä mahdollistaisi TKI-toimintaa tarjoamalla keskitetyn pääsyn eurooppalaisiin tutkimusinfrastruktuureihin sekä vahvistaisi suomalaisen tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta, lisäisi kansainvälistä näkyvyyttä sekä parantaisi mahdollisuuksia osallistua tutkimusyhteistyöhön ja EU-rahoitushakuihin.

Suomen tavoitteena IBISBA-ERIC:ssä on vahvistaa suomalaisen teollisen biotekniikan ja synteettisen biologian palvelukokonaisuuden vaikuttavuutta, eurooppalaisia ja kansainvälisiä verkostoja sekä lisätä kansainvälistä houkuttelevuutta ja kilpailukykyä. Jäsenyys edistäisi yksityisen sektorin investointeja ja kumppanuuksia, rakentaisi erityisosaamista, mahdollistaisi uusien työpaikkojen syntymisen ja uusien kaupallisten tuotteiden kehittämisen.

Suomen IBISBA-ERIC:n jäsenmaksu, tutkimusinfrastruktuuriin kuuluvien toimintojen ja palvelujen ylläpito ja kehittäminen sekä Suomen jäsenyydestä aiheutuvat mahdolliset muut menot katetaan julkisen talouden suunnitelmien ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen puitteissa. IBISBA-ERICin perussäännön mukaisesti Suomen tulee maksaa jäsenmaksu, joka on viiden ensimmäisen toimintavuoden aikana arvioilta noin 100 000 € vuodessa. Jäsenmaksu katettaisiin VTT:lle myönnettävästä valtionavustuksesta (momentti 32.01.49). Mukana olevat suomalaistoimijat ovat sitoutuneet huolehtimaan IBISBA-ERICin jäsenyyden edellyttämistä velvoitteista. Jäsenyys avaa konsortion suomalaistoimijoille mahdollisuuden hakea toiminnan tukemiseen kansallisesti rahoitusta Suomen Akatemialta ja Business Finlandilta ja EU-tasoisesti esimerkiksi Horisontti Eurooppa -ohjelmasta.

**Valmistelun kulku**

EU-laajuisesti IBISBA-ERIC:n valmistelusta vastaa tutkimusinfrastruktuurikonsortioon osallistumisesta kiinnostuneet jäsenvaltiot yhdessä. Valmistelua on johdettu jäsenvaltioiden edustajista koostuvassa IBISBA-ohjausryhmässä. IBISBA-ERIC:n perustajajäseniä olisivat Alankomaat, Belgia, Espanja, Italia, Irlanti, Kreikka, Ranska ja Suomi. Ranska olisi isäntävaltiona. Edellä mainitut maat ovat osallistuneet IBISBA-ohjausryhmän työhön.

Konsortio on päättänyt hakea Euroopan komissiolta IBISBA:lle eurooppalaisen tutkimusinfrastruktuurikonsortion statusta, eli virallisen oikeushenkilön asemaa. Ranska lähetti Suomelle kesällä virallisen pyynnön liittyä IBISBA-ERIC:n perustajajäseneksi ja toivoo vastausta vuoden 2026 loppuun mennessä. IBISBA-ERIC on tarkoitus perustaa vuoden 2027 jälkipuoliskolla.

Kansallisesti Suomen Akatemian Tutkimusinfrastruktuurikomitea päätti kokouksessaan 5.6.2025 suosittaa Suomen liittymistä jäseneksi IBISBA-ERIC:iin.

Luonnos valtioneuvoston kirjelmäksi on ollut lausunnoilla syyskuussa 2026 ja siitä ovat lausuneet Aalto-yliopisto, Tampereen yliopisto, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy sekä Turun ylipisto. Luonnos on käsitelty EU-asiain komitean tutkimus- ja innovaatiojaostossa (EU20) kirjallisella menettelyllä syyskuussa.

Valtioneuvoston kirjelmä hyväksyttiin valtioneuvoston istunnossa 15.10.2026. Valtioneuvosto katsoo, että Suomen liittyminen teollisen biotekniikan ja synteettisen biologian eurooppalaiseen tutkimusinfrastruktuurikonsortioon (IBISBA-ERIC) vahvistaa suomalaisen tutkimuksen laatua ja kansainvälistä vaikuttavuutta, edistää ekosysteemitutkimusta sekä tukee uusien innovaatioiden syntymistä.

Lausunnon laatinut

Anni Kaukoranta
Johtava asiantuntija

Jakelu Eduskunnan talousvaliokunta

Tiedoksi TEM IYR Innovaatiopolitiikka, Maija Lönnqvist
TEM IYR Innovaatiopolitiikka, Sofia Tuovinen